

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 6504
Ημερομ. Κατάθεσης: 4/9/2024

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

Κοινοβουλευτική Ομάδα

ΕΡΩΤΗΣΗ

Αθήνα, 4 Σεπτεμβρίου 2024

ΠΡΟΣ:

τον Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, κ. Κυριάκο Πιερρακάκη

ΘΕΜΑ: « Αντιπαιδαγωγική η Εγκύκλιος του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού για τις Συγχωνεύσεις Τμημάτων στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση »

Κύριε Υπουργέ,

Αναστάτωση έχει προκαλέσει η αιφνιδιαστική εγκύκλιος Φ.7/80483/Δ1/15-7-2024 (ΑΔΑ: 6ΚΞΦ46ΝΚΠΔ-8ΣΦ) που εξέδωσε ο Γενικός Γραμματέας Α'θμιας, Β'θμιας Εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής σε περίοδο θερινής άδειας και ενόψει της έναρξης της νέας σχολικής χρονιάς, με την οποία συγχωνεύονται/συμπύσσονται σχεδόν 1000 τμήματα σε όλη τη χώρα. Η εν λόγω εγκύκλιος όχι μόνο δε λαμβάνει υπόψη τα αιτήματα που είχαν υποβληθεί για τη μείωση του μέγιστου αριθμού μαθητών σε τμήματα από τα εικοσιπέντε (25) στα είκοσι (20), και ιδιαίτερα όταν υπάρχουν και παιδιά με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, όπως ορίζονται στο άρθρο 3 του ν. 3699/2008 (ΦΕΚ 199/Α/2-10-2008), αλλά έχει ως συνέπεια και ανακλήσεις προηγούμενων αποφάσεων για διχοτόμηση ή τριχοτόμηση τμημάτων που είχαν ήδη εγκριθεί, παρόλο που εξασφαλίζεται ο ελάχιστος αριθμός των 15 μαθητών ανά τμήμα.

Επιπλέον, η εγκύκλιος προβλέπει και υποχρεωτικές και αντιπαιδαγωγικές οδηγίες για μετακινήσεις μαθητών σε όμορα σχολεία, οι οποίες μετακινήσεις θα έρθουν βίαια να

διαταράζουν την παιδαγωγική και μορφωτική διαδικασία των παιδιών, τα οποία έχουν ήδη αναπτύξει ένα κοινωνικό κύκλο στο σχολείο που μαθήτευαν μέχρι πρότινος. Επιπρόσθετα, λόγω και της μείωσης των τμημάτων μέσω των συγχωνεύσεων/συμπτυξέων υποβιβάζονται τα σχολεία και μειώνονται οι λειτουργικές οργανικές θέσεις των εκπαιδευτικών. Ταυτόχρονα, οι ώρες διάθεσης των εκπαιδευτικών των ειδικοτήτων θα αλλάξουν, λόγω της μείωσης των τμημάτων και ως εκ τούτου θα αναγκαστούν οι εκπαιδευτικοί να συμπληρώσουν το ωράριό τους μετακινούμενοι από σχολείο σε σχολείο.

Η εν λόγω εγκύκλιος, όμως, φαίνεται να παραβαίνει και την υφιστάμενη νομοθεσία για την Ειδική Αγωγή, όπως έχει διαμορφωθεί με το άρθρο 11 του ν. 4452/2017 (ΦΕΚ 17/Α/15-2-2017), καθώς δε προβλέπεται ρητά πουθενά ότι σε σχολεία που λειτουργούν Τμήματα Ένταξης ή σε τμήματα που υπάρχει Παράλληλη Στήριξη μπορεί να παραβλέπεται η πρόβλεψη για μείωση του αριθμού των μαθητών/τριών κατά τρεις (3) μαθητές/τριες από το μέγιστο προβλεπόμενο αριθμό μαθητών/τριών ανά τμήμα – εικοσιπέντε (25) για την περίπτωση των Δημοτικών Σχολείων. Επομένως, παρατηρείται η τάση καταστρατήγησης της κείμενης νομοθεσίας και προηγούμενων αποφάσεων με αποτέλεσμα να μη σημειώνεται η οριζόμενη από τον νόμο μείωση του αριθμού των μαθητών όπως προβλέπεται από τις περ. α' και β' της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3699/2008.

Οι συγχωνεύσεις/συμπτυξεις τμημάτων γίνονται με οριζόντιο τρόπο αδιαφορώντας πλήρως για τις περιπτώσεις ύπαρξης μαθητών/τριών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες με γνωμάτευση των Κέντρων Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης (ΚΕΔΑΣΥ), καθώς δε λαμβάνεται υπόψη η βαρύτητα της κάθε περίπτωσης μεμονωμένα – «τσουβαλιάζοντας» αυθαίρετα τις περιπτώσεις μεταξύ τους, δημιουργώντας μη διαχειρίσιμες καταστάσεις μέσα στις αίθουσες. Ακόμη, αρκετά παιδιά με διαγνωσμένη αναπηρία ή/και διαγνωσμένες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες θα κληθούν να μοιράζονται την Παράλληλη Στήριξη. Έτσι, θα έχουμε τμήματα με πάνω από δύο παιδιά με γνωμάτευση ΚΕΔΑΣΥ και απόφαση έγκρισης για Παράλληλη Στήριξη – που σε μερικές περιπτώσεις υπάρχουν τμήματα που αριθμούν 4-5 παιδιά των άνω περιπτώσεων - που θα αναγκαστούν να την μοιράζονται, καθώς με το αρ. 93506/Δ3/25-08-2023 έγγραφο του Υ.ΠΑΙ.Θ.Α. με θέμα: «Διευκρινιστικές οδηγίες του ν. 3699/2008 (Α'199) σχετικά με την παράλληλη στήριξη συνεκπαίδευση» «σε εξαιρετικές περιπτώσεις το ΚΕΔΑΣΥ, κατά την εισήγησή του προς τη Διεύθυνση Εκπαίδευσης (παρ. 9β του άρθρου 5 της Υ.Α.104627/ΓΔ5/20 (ΦΕΚ 3344 Β/10-08-2020) θα τεκμηριώνει με ειδική μνεία την αναγκαιότητα της ταυτόχρονης παρουσίας δύο (2) εκπαιδευτικών Παράλληλης

Στήριξης στο ίδιο τμήμα σχολείου». Ως συνέπεια, εκ των πραγμάτων τα εν λόγω παιδιά δεν θα λαμβάνουν κατάλληλη και εξατομικευμένη υποστήριξη που χρειάζονται και δικαιούνται με αποτέλεσμα την αδυναμία παρακολούθησης του εκπαιδευτικού προγράμματος της τάξης.

Συνεπώς, όπως γίνεται εύκολα αντιληπτό, η συρρίκνωση των τμημάτων γίνεται καθαρά και μόνο με οικονομικούς όρους με σκοπό την εξοικονόμηση πόρων και τη μείωση του εκπαιδευτικού προσωπικού. Στο πλαίσιο της πάγιας επικοινωνιακής πολιτικής της Κυβέρνησης και προκειμένου να ενισχυθεί το αφήγημα περί επάρκειας των 10.000 διορισμών στην εκπαίδευση, η ηγεσία του Υπουργείου οδηγείται και σε μία τεχνητή μείωση των οργανικών θέσεων μέσω των εν λόγω συγχωνεύσεων/συμπτύξεων.

Όλα τα παραπάνω, όμως, λαμβάνουν χώρα εις βάρος των μαθητών/τριών, οι οποίοι βρίσκονται στα πρώτα στάδια της εκπαιδευτικής και ψυχοκοινωνικής διαδικασίας, και με τη δημιουργία πολυπληθών τμημάτων με εικοσιπέντε (25) παιδιά διακυβεύεται η ομαλή μορφωτική διαδικασία, αντιθέτως σημειώνεται υποβάθμιση του εκπαιδευτικού έργου. Δεν είναι τυχαίο άλλωστε που στη διαβούλευση του ν. 4692/2020 «Αναβάθμιση του Σχολείου και άλλες Διατάξεις» (ΦΕΚ 111/Α/12-6-2020) οι φορείς εξέφρασαν την αντίθεσή τους στην αύξηση του μέγιστου αριθμού των μαθητών ανά τμήμα, υποστηρίζοντας πως *«με το μικρότερο αριθμό μαθητών στην τάξη ευνοείται η παιδαγωγική λειτουργία της αξιολόγησης του μαθητή [...] καθιστούν παιδαγωγικά αναγκαίο ένα μικρότερο αριθμό μαθητών ανά τάξη-τμήμα, προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα και η ευχέρεια στον εκπαιδευτικό να παρεμβαίνει εξατομικευμένα και, προπάντων, παιδαγωγικά και να παίρνει εκείνα τα μέτρα που οδηγούν στην επίτευξη των εκπαιδευτικών στόχων του σχολείου, προς όφελος της προόδου και της ευημερίας τόσο του μαθητή όσο και της ίδιας της κοινωνίας»*. Μάλιστα, το άρθρο 50 του συγκεκριμένου νόμου που προβλέπει την αύξηση του μέγιστου αριθμού μαθητών το καταψηφίσαμε στην Ολομέλεια ασκώντας κριτική για την απουσία της παιδαγωγικής προσέγγισης.

Σε αυτό το σημείο, μεταξύ άλλων, θα πρέπει να υπογραμμιστεί και η κτιριακή ακαταλληλότητα πολλών σχολικών δομών στη χώρα μας υπό το φως των εν λόγω συγχωνεύσεων/συμπτύξεων, που βάσει και του ΠΔ 41/2018 «Κανονισμός Πυροπροστασίας Κτιρίων» (ΦΕΚ 80/Α/07-05-2018) οι αίθουσες διδασκαλίας θα πρέπει να διασφαλίζουν 2 τ.μ. δαπέδου ανά μαθητή/τρια.

Παρόλα αυτά, και καθώς η χώρας μας αντιμετωπίζει ένα έντονο δημογραφικό πρόβλημα με μείωση του μαθητικού πληθυσμού, αντί η Κυβέρνηση να προβεί σε ένα εθνικό σχεδιασμό για

την καταπολέμησή του, το λαμβάνει ως ένα φαινόμενο δεδομένο και με βάση αυτό δικαιολογεί και την όποια άτακτη συρρίκνωση.

Για το συγκεκριμένο θέμα έχουν υπάρξει πολύ έντονες αντιδράσεις και κινητοποιήσεις και στο Νομό Λασιθίου, τόσο από πλευράς εκπαιδευτικών όσο και από Συλλόγους Γονέων και Κηδεμόνων που απαιτούν την απόσυρση των αποφάσεων για συγχωνεύσεις/συμπτήσεις τμημάτων. Μάλιστα και το Περιφερειακό Συμβούλιο της Κρήτης με την υπ' αριθμ. 138/2024 απόφαση της 27^{ης} Αυγούστου 2024 αιτήθηκε την απόσυρση της σχετικής εγκυκλίου και τη μείωση του αριθμού των μαθητών ανά τμήμα, ώστε να διευκολυνθεί και να αναβαθμιστεί η εκπαιδευτική διαδικασία. Επιπλέον, τόνισε την ανάγκη κάλυψης των πραγματικών κενών στα σχολεία και την παροχή παράλληλης στήριξης με εξειδικευμένο εκπαιδευτικό προσωπικό για κάθε μαθητή

Στο Νομό Λασιθίου εκτός των ανακλήσεων των εγκριτικών αποφάσεων διχοτομήσεων ή τριχοτομήσεων έχουμε σύνολο τις παρακάτω 12 συγχωνεύσεις/συμπτήσεις τμημάτων:

- 1^ο Δημοτικό Σχολείο Αγίου Νικολάου: τάξη Β'
- 2^ο Δημοτικό Σχολείο Αγίου Νικολάου: τάξεις Γ', Δ'
- 1^ο Δημοτικό Σχολείο Νεάπολης: τάξη Α'
- 4^ο Δημοτικό Σχολείο Ιεράπετρας: τάξεις Α', Β'
- 1^ο Δημοτικό Σχολείο Σητείας: τάξη Δ'
- 2^ο Δημοτικό Σχολείο Σητείας: τάξη Α'
- 3^ο Δημοτικό Σχολείο Σητείας: τάξεις Β', Γ', Δ'
- 4^ο Δημοτικό Σχολείο Σητείας: τάξη Δ'

Για τις εν λόγω συγχωνεύσεις/συμπτήσεις, και παρά τους φόβους των γονέων, ο Διευθυντής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Λασιθίου διαβεβαίωσε κατηγορηματικά πως *«δεν υπάρχει καμία περίπτωση μετακίνησης μαθητών από σχολείο σε σχολείο»*. Οι υπόλοιπες συνέπειες, όμως, των συγχωνεύσεων που αφορούν την αντιπαιδαγωγική τους χροιά πλήττουν αρκετές σχολικές δομές, καθώς δημιουργούνται πολυπληθή τμήματα και σε πολλές περιπτώσεις με έναν αριθμό διαγνωσμένων περιπτώσεων αναπηρίας ή/και ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών που να ξεπερνάει ακόμη και τις τέσσερις (4) ανά τμήμα. Επιπλέον, με αυτή την πρακτική έχουμε το φαινόμενο να μένουν αίθουσες κενές και ολόκληρος υλικοτεχνικός εξοπλισμός, όπως διαδραστικοί πίνακες, σε πλήρη αχρηστία.

Επιπρόσθετα, σε πολλές σχολικές δομές του Νομού δημιουργούνται πολυπληθή τμήματα χωρίς να διασφαλίζεται η όποια εκπαιδευτική ποιότητα στα παιδιά της Ειδικής Αγωγής, καταστρατηγώντας έτσι τον ίδιο τον ρόλο της Παράλληλης Στήριξης. Χαρακτηριστικά έχουμε τα παρακάτω παραδείγματα:

Φέτος στην Δ' Τάξη του 2^{ου} Δημοτικού Σχολείου Αγίου Νικολάου απαρτίζεται από 49 παιδιά εκ των οποίων τα 9 έχουν διάγνωση ΚΕΔΑΣΥ και απόφαση για Παράλληλη Στήριξη και 2 ακόμη παιδιά των οποίων εκκρεμεί η αξιολόγησή τους από το ΚΕΔΑΣΥ. Με τις αναφερόμενες συγχωνεύσεις/συμπτήσεις θα διαταραχθεί πλήρως η εύθραυστη ισορροπία της τάξης, καθώς θα απαρτίζεται από 2 τμήματα 25 και 24 παιδιών αντίστοιχα, στα οποία 9 παιδιά – εκτός των 2 που εκκρεμεί ακόμη η αξιολόγησή τους- θα κληθούν να μοιραστούν μία μόνο Παράλληλη Στήριξη ανά τμήμα.

Ίδια είναι και τα προβλήματα στη Σητεία, όπου οι συγχωνεύσεις επηρεάζουν 4 Δημοτικά Σχολεία. Συγκεκριμένα, στο 1^ο Δημοτικό Σχολείο στην Δ' Τάξη έχουμε 3 παιδιά με διάγνωση ΚΕΔΑΣΥ και απόφαση για Παράλληλη Στήριξη και 2 ακόμη που εκκρεμεί η αξιολόγησή τους. Στην Γ' Τάξη του 3^{ου} Δημοτικού Σχολείου έχουμε 23 παιδιά από τα οποία τα 4 είναι με Παράλληλη Στήριξη και 1 που χρήζει παρουσίας Σχολικού Νοσηλευτή. Ταυτόχρονα, στη Β' Τάξη έχουμε 24 παιδιά με 3 που είναι με Παράλληλη Στήριξη και στην Δ' Τάξη που έχουμε 25 παιδιά με 2 παιδιά που χρήζουν Παράλληλης Στήριξης. Τέλος, στο 4^ο Δημοτικό Σχολείο η Δ' Τάξη αριθμεί 24 παιδιά με 3 περιπτώσεις που έχουν εγκριτική απόφαση Παράλληλης Στήριξης.

Αντίστοιχα και στη Νεάπολη έχουμε την Α' Τάξη του 1^{ου} Δημοτικού Σχολείου με 22 παιδιά εκ των οποίων τα 4 είναι και εκείνα με Παράλληλη Στήριξη μετά από αξιολόγηση από το ΚΕΔΑΣΥ.

Τέλος, στο 4^ο Δημοτικό Σχολείο της Ιεράπετρας πραγματοποιούνται συγχωνεύσεις στην Α' και Β' Τάξη Δημοτικού, που αποτελούν τα πιο ευαίσθητα και σημαντικά στάδια της Εκπαίδευσης, τα θεμέλια της μετέπειτα εκπαιδευτικής και μορφωτικής πορείας και εξέλιξης των παιδιών. Οι αποφάσεις των συγχωνεύσεων έρχονται χωρίς απολύτως καμία ενσυναίσθηση να απειλήσουν τη μορφωτική διαδικασία και να διαταράξουν ισορροπίες και σχέσεις που έχουν αναπτυχθεί κατά τα προηγούμενα μαθητικά έτη.

Το πιο σημαντικό, όμως, το οποίο τονίζουν όλοι οι Σύλλογοι Γονέων και Κηδεμόνων, καθώς επίσης και οι Εκπαιδευτικοί Σύλλογοι, είναι το θέμα της ασφάλειας, καθώς σχεδόν όλες οι αίθουσες των εν λόγω Δημοτικών Σχολείων του Νομού είναι 42-45 τ.μ. παραβιάζοντας ευθέως τον Κανονισμό Πυροπροστασίας. Επιπλέον, εφόσον απουσιάζει από τις αποφάσεις αυτές η όποια εξατομικευμένη προσέγγιση και μέριμνα για τα παιδιά με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, οι εκπαιδευτικοί του νομού προειδοποιούν ότι το «τσουβάλιασμα» αυτό που επιχειρεί η ηγεσία του ΥΠΑΙΘΑ θα προκαλέσει σοβαρά θέματα ασφάλειας, αλλά και διαταραχές τόσο στην εκπαιδευτική διαδικασία, όσο και στη διαδικασία κοινωνικοποίησης των παιδιών.

Δυστυχώς, η αιφνιδιαστική αυτή εγκύκλιος δεν λαμβάνει υπόψη της τη διεθνή υποχρέωση της χώρας μας, όπως ορίζεται από τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού (UNCRC) και το Διεθνές Σύμφωνο για τα Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτιστικά Δικαιώματα (ICESCR), για τη διασφάλιση της βέλτιστης εκπαίδευσης και της πλήρους ανάπτυξης της προσωπικότητας του παιδιού. Σύμφωνα με το Άρθρο 3 της UNCRC, το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού πρέπει να είναι η πρωταρχική μέριμνα σε όλες τις αποφάσεις που αφορούν τα παιδιά. Παράλληλα, το Άρθρο 28 τονίζει το δικαίωμα του παιδιού στην εκπαίδευση. Η παροχή ποιοτικής εκπαίδευσης είναι ζωτικής σημασίας για την επίτευξη του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού. Το Άρθρο 13 του ICESCR αναγνωρίζει επίσης το δικαίωμα όλων στην εκπαίδευση, η οποία πρέπει να στοχεύει στην πλήρη ανάπτυξη της ανθρώπινης προσωπικότητας και της αίσθησης της αξιοπρέπειας. Η εφαρμογή των συγχωνεύσεων τμημάτων αντίκειται σε αυτές τις αρχές, υποβαθμίζοντας έτσι την ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης και διακυβεύοντας το ίδιο το συμφέρον των παιδιών.

Δεδομένου ότι η αιφνιδιαστική εγκύκλιος Φ.7/80483/Δ1/15-7-2024 (ΑΔΑ: 6ΚΞΦ46ΝΚΠΔ-8ΣΦ) για τις συγχωνεύσεις/συμπύξεις τμημάτων προκαλεί σοβαρά προβλήματα στην ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης και διακυβεύει το συμφέρον των μαθητών,

Δεδομένου ότι η εν λόγω εγκύκλιος φαίνεται να παραβαίνει την υφιστάμενη νομοθεσία σχετικά με την Ειδική Αγωγή και δεν λαμβάνει υπόψη τις διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας για την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού στην εκπαίδευση,

Δεδομένου ότι οι συγχωνεύσεις τμημάτων δημιουργούν πολυπληθή τμήματα με αρνητικές επιπτώσεις τόσο στη μαθησιακή διαδικασία όσο και στην ψυχοκοινωνική ανάπτυξη των παιδιών,

Ερωτάσθε κε Υπουργέ,

1. Προτίθεστε να αποσύρετε τις εγκυκλίους για τις συγχωνεύσεις-συμπτώξεις των τμημάτων;
2. Θα προβείτε μέσω νομοθετικής ρύθμισης σε μείωση του αριθμού των μαθητών/τριών ανά τμήμα, ώστε η διδασκαλία να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες εκπαιδευτικές ανάγκες;
3. Έχουν ληφθεί υπόψη όλες οι μαθησιακές ιδιαιτερότητες για κάθε σχολική μονάδα, ώστε η όποια συγχώνευση να μην καταστρατηγεί το βέλτιστο συμφέρον των παιδιών και το δικαίωμα τους στην ποιοτική εκπαίδευση;
4. Θα διασφαλίσετε να εφαρμοστεί η δέσμευση του Διευθυντή της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Λασιθίου για μη μετακίνηση των μαθητών σε όμορα σχολεία λόγω των συγχωνεύσεων;
5. Έχει εξεταστεί κατά πόσο η εν λόγω εγκύκλιος δεν αντιβαίνει στη νομοθεσία για την Ειδική Αγωγή;
6. Έχετε διασφαλίσει ότι οι χώροι των τάξεων μπορούν να ικανοποιήσουν πλήρως τις ανάγκες της εκπαιδευτικής και μαθησιακής διαδικασίας για έναν τέτοιο αριθμό μαθητών (25) και πάντα σύμφωνα με τον Κανονισμό Πυροπροστασίας;
7. Θα αποσύρετε τις ανακλήσεις αποφάσεων για διχοτόμηση ή τριχοτομήσεων τάξεων, ιδιαίτερα για τις περιπτώσεις που έχουμε μεγάλο αριθμό παιδιών με γνωμάτευση ΚΕΔΑΣΥ και εγκριτική απόφαση για Παράλληλη Στήριξη;

Οι Ερωτώντες Βουλευτές

Αικατερίνη Σπυριδάκη

Στέφανος Παραστατίδης